

Atuarfitsialak - atuarfik eqaatsumik aaqqissuussiffiusoq !

www.fleksibelskole.dk

Peqqussummi nutaami atuarfiup siunissami siunertarisaa tunngavissaalu siumut takorluuERPalaartumik allaaserineqarput. Unamminartua tassaavoq oqaatsit takorluuERPalaartut Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfianni ulluinnaarisamut nuunniarnissaat. Tamanna qanoq iliorluni anguneqarsinnaava? Apeqqut taanna annertunngikkaluaqaluni akiuminaatsuuvoq.

Susqalerpoq

Atuarfiup siunertaa tunngavialu atuartitsinerup aaqqissuunneranut aaqqissugaanerannullu toqqammaviutillugit ingerlatsiniarneranni, oqallisigeqqartariaqarpoq paasiniaqqaartariaqarlunilu atuarfik taama ingerlatsiviusoq qanorpiaq isikkoqassanersoq.

Maanna ilinniartitsisorpassuit atuarfippassuillu suliaminnut tunniusimalluarlutik Atuarfitsialammik inerisaalereerput, atuartut siunissami inuiaqatigiinni kalaallini unamminartunik isumaginissinnaalernissaat siunertaralugu. Namminerisamik aallarnisaalluni inerisaanerit tamakkua aallaavigalugit, tulliuuttumi siunissami atuarfimmi atuartitsinerup aaqqissugaanera pillugu takorluukkakka allaaseriniarpakka.

Kisianni siulliullugu pisariaqarsoraara meeqqat atuarfianni aaqqissueriaatsit suleriaatsillu allannqortariaqarnerannut patsisaasut naatsumik – taamaalillunilu annikikkaluamik - allaasereqqarnissaat.

Inuiaqatigiit allannqortut atugassarititaat allaasut

Tamakkua pillugit Atuagalliutini (14/8-01) Kaali Olsen allappoq: "Silarsuaq avatangiiserput ineriartorlunilu allannqortarpoq. Ineriartornermi taamaattumi malunnartut ilagivaat kulturikkut aningaasarsiornikullu nunarsuaq tamakkerlugu nunallu killeqarfii akimorlugit ataqatigiilerneq. Tamatta timitsigut, tarnitsigut ilisimatusarnerlu eqqarsaatigalugu uninngaannarunnaarpugut. Toorsinerinnakkut Afrikamut Hawaiiimulluunniit anngussinnaavugut, Australiami uumasuaqqat nalinginnaanngitsut pillugit atuagaqarsinnaavugut Internetimilu immiussat nuannarisagut ujarsinnaavagut. Silarsuaq allannqortittarparput silarsuullu periaasitoqqagut, takorloortakkagut, isumaliutigisartakkagut upperisatsigullu takorloortakkagut allannqortiterpai. Atuarfik silarsuarmi taamaattumi pingaarutilimmik suliaasaqarpoq.

Silarsuarmi taamaattumi ilumoortut upperisatoqarsuagut
naamassinnittarnigullu sapernanngitsut illuinnaasiortullu
ilisimatusarnerup nutaanik paasinnittaatsinik nalunngisanillu
ineriartortitsineranit unammillerneqartualissapput. Naleqartitagut
tamarmik avataaniit apeqqusersorneqartualissaapput, inuusuttullu
aqqutissanik nutaanik eqqarsartaatsinillu nutaanik ujarlertuarnerisa,
eqqarsaatigut taakkualu aallaakkaassusaat
misilerarneqartuartilissavaat, unammillerneqartilissavaat
atorunnarsissavaallu qanganitsersimasutut atorfissaqanngitsutullu.
Meeqqatsinnut ullumikkut nalunngisatsinnik ilinniartitsinerput,
amerlanertigut ima atorsinnaajunnaartigissaaq soorlu skrivemaskina
qarasaasiamik atuisartumit atorneqarsinnaanngitsoq".
Pitsaanagerusumik oqaatigineqarsinnaanngilaq!

Ilikkagaqarniarneq pillugu oqaatiginnittarneq

Taamaattuminguna pingaaruteqarlunilu pisariaqarluinnartoq
ilikkagaqartitsiniarluni ingerlatsinerit isigineqarnissaat. Tamatta -
inersimasut meeqqallu - unittussaannngitsumik
paasissutissarpassuarnik tuniorarneqartuarpugut. Paasissutissat
piumasagut, soorlu assilissat atorlugit saqqummersitsisarfinniit
paasissutissanillu qarasaasiatigut katersuiffinniit, tamaasa
sapernanngitsunnguamik pissarsiarisinnaavagut.
Tamaaliorinnaanerup kingunerigunarpaa paasissutissanik
pissarsiniarnerujussuarput iluamilli iternga tikillugu
ilikkagaqarsinnaannginnerput. Ilaatigut oqartoqartarpoq:
Inuiaqatigiittut maannakkut inuusut eqqarsaatigigaanni
paasissutissanik taama amerlatigisunik pissarsinissamut siornatigut
periarfissaqartoqarsimanngilaq, taamaakkaluartorli inuit
nalunngisaat aatsaat taamak annikitsigilersimapput. Pissutsit
taamaannerannut pissutaavoq, sunaluunniit
ilikkarneqarsinnaanngimmat, nammineq pigiliutsinnagu, imaappoq,
qanoq iliuuseqarsinnaanermut atortussatut paasissutissat katersagut
immitsinni pigiliutinngikkutsigit ilikkagaqarsimassanngilagut.
Aatsaat ilikkagaqarsinnaavugut itinerusumik eqqarsaatiginninnikkut
sungiusarnikkullu. Sungiusarneq pikkorissunngortitsisarpoq!
Tuttunniarneq puisinniarnarlunniit tuttunik puisinillu piniarnikkut
ilikkarneqartarpoq, atuarsinnaaneq kisitsisinnaanerlu aamma
ilikkarneqartarpoq atuarnikkut allannikkullu. Ilaannikkut
sulerulunnartarpoq ilaannikkulli pinnguarnertut ingerlasinnaasarpoq.
Kisianni sulerulunneq pinnguarnarlunniit tamatigut imminnut
akerleriittutut isikkoqartariaqarneq ajorput.

Imaappoq, atuarneq eqqarsaatigalugu naammassisassanik
aalajangersimasunik pisariaqartitsisoqarpoq atuartut
ilikkariartortarnerat ilorraap tungaanut ingerlanneqassappat:

1. *Inooqatigiinnikkut qanilaarneq, suliassat pillugit piginnaasassat*

naamassinnissinnaanermullu upperinnineq pisariaqartinneqarput. Ilinniartitsisoq perorsaanneq pillugu piginnassuseqartoq tassaavoq atuartunik ilaqarnermini isummamigut atuartunik peqateqarluartoq, suliassaminut pikkorrisoq piunasaqarsinnaanermimullu qunugisaqanngitsoq. Ilinniartitsisoq erseqqissumik "taamaaliussaait", "taanna sungiusassavat"-mik oqaatiginnissinnaanissaminut isummersimasuusariaqarpoq. (Hansen, 1997, qupp. 33).

2. Sulineq, aallussineq pisariaqartitalu.

Atuartut eqqarsaatigalugit pisariaqarpoq:

- isummamikkut eqeersimaartuunissaat, suliassaminnillu aallussinissaat,
- suliassaminnut tunniusimanissaat, taamaaliornerminnilu aallavigisassat pitsaanerpaaq tassaavoq alapernaatsuunissaq apeqqusersuillunilu isumaliutiginnissinnaanissaq,
- *suliassaait*, tunngavigisaat ineriartornerminnilu killiffiat aallaavigalugit *unamminartoqartinneqassasut* (killiffiisa "annertussusaat"eqqarsaatigalugu) (Larsen, 1998)

Ilikkartitsiniarneq pillugu periaatsip taamaattup anguniarpaa imminut sanarfineq atorlugu ilikkarniarnermik isiginnittaaseq, taamaaliornikkut meeqqap ilikkarniartarnerminut piginnaassutsini, nalunngisassaminik pisinnaasassaminillu pissarsiartormini ilutigalugu, inerisartarmagu. (Hansen, 1997). Tamanna pisarpoq meeqqap suleriaatsinik pitsaasunik ilikkariartorneratigut kiisalu suleriaatsinik atorsinnaasaminik sungiusagaqarneratigut. Ilinniartitsineq ilinniartitsisut inuttut pissusaannik naatsorsuutiginnittoq atuartullu atuarfimmi atuarfiullu avataani suleqataanerannik peqataajumanerannillu imaqartoq, aalajangersimasumik skeemaqarluni atuartitsinermit, atuartitsinermit piffissamik ataqatigiinnermillu nikerarnerujussuarmik atuinissamik pisariaqartitsivoq. Piffissamik atuneq, suleriaatsinik suleqatigiiaanillu (hold-inik) pilersitsisarneq nikerarnerusoq taamaaliortarnermi pisariaqartinneqarput. Atuartitsineq pitsaasoq anguniaraanni klassi kisiat aallaavigiuassallugu pisariaqanngilaq.

Perorsaaneq aaqqissueriaatsit ininillu avatangiiseqarneq pillugu ataatsimut isiginnittaaseq

Eqaatsumik atuarfik aaqissugaq, atuartut inuunerminni periarfissaminnik ineriartortitsinissaannik qitiutitsisumik, perorsaaneq pillugu isummanik aallaaveqarpoq tassungalu atatillugu aallaviupput ilinniartitsisut atuartitsinerup aaqqiisorneqartarnera suleqatigiissutigalugu imminnut aquttut. Tassunga ilanngullugu atuarfiup eqaatsup ilinniartitsinermit ininik atuinermi klassimi inigisap ataasiinnaap killigititai akimorlugit pisariaqartippai.

Atuarfik eqaatsoq unamminartorlu imatut immersorneqarnermigut allaatigineqarsinnaavoq:

Perorsaaneq pillugu isummat

- unamminartumik ilinniarnermi avatangiisit, atuartunut tamanut inuunermi periarfissanik tunisisut.
- atuartitsissutit ataasiakkaat, atuartitsissutit akimorlugit aalajangeriikkanillu anguniagaqarluni atuartitsineq nikerartitaq
- atuartitsinerup imaanik toqqartuinermi, atuartitsissutissat pillugit atuartitsinerullu aaqqissorneqarnera pillugu suleqatigiilluni ingerlatsineq
- IT atuartitsinermut akuutitaq
- atuartut ilikkarniarnermi namminneq anguniagassaminnik aalajangersaaqataasartut

Aaqqissuussineq

- atuarfeeraq atuarfiup tamarmiusup iluani
- immikkoortotami suleqatigiit aningaasatigut nalunaaquttallu akunnerinik ilinniartitsiffissanik namminneq oqartussaaffeqartut
- ukiumoortumik piffissamik suliffissamik aalajangersakkat tunngavigalugit piffissanik suliffissanik eqaatsumik nikerartitamillu pilersaarusiortarneq
- suleqatigiit eqaatsumik agguataarneqarsinnaasut (suleqatigiit angisuut, hold-it, eqimattakkaat, marlukkaat, ataasiakkaat)
- aaqqissuulluakkamik paasisutissineq -ataatsimiittarnerlu pillugit periuseqarneq

Inissatigut avatangiisit

- init atuartitsiviit isumassarsiat aaqqissuussinerlu tunngavigalugit atortulersorlugillu aaqqissukkat
- torsuusat inilaat sulinermut atugassanngortinneqassapput/sanaqqinneqassapput
- atuarfiup atuakkanik atorniartarfia nukissanik tunioraasuussaaq
- atuarfimmut eqaatsumut
- atuartitsissutini aalajangersimasuni init atuartitsiviit atorneqartussat misiligaavittut ingerlassapput
- atuartitsinerup ilarujussua atuarfiup illutaasa avattaani ingerlanneqartassaaq

Perorsaaneq pillugu isummat

Perorsaaneq pillugu isummat tunngaviusut allaaserinerani soorunami aallaaviussaaq, ukiut tusind-illittulliuttut inuiuaqatigiit

ineriartorneranni atuarfimmu piumasaqaataasussanik,
nassuerutiginnineq.

Nalussanngilarput imaluuniit maluginiassavarput, atuartut
piginnaassutsinik pisinnaassutsinillu sorlernik pissarsinissaminnut
siunissaminnut piumasaqaatinik unammisassanillu
unamminnikkumallutik atorfissaqartitassaminnik pissarsinissaminnut
periarfissaqartariaqarnerat. Uanga isumaga malillugu atuarfiup
anguniagassaasa tunngaviisalu takusinnaasama pingaarnersaraat
atuartut atuartitsissutinik tamanik inuttullu inooqatigiinnissami
nalunngisassanik pisariaqartitsinissaat. Sulinerminni
ataqatigiissitsinerminnilu atuartitsissutissat ataatsimut isigalugit
inuttullu inooqatigiinneq eqqarsaatigalugu atuartut atuarfimmi
pissarsiassamikkut "inuiaqatigiinni kinaassutsiminnik, kulturiminnik
pingaartitaminnillu paasinninnerminnik ilisimasaminnillu
ineriartortitsinissaat tunngavilissavaa, inuiaat allat kulturiinik
ilisimasaqarnera paasinnissinnaaneralu ineriartortissavaa,
oqartussaaqataanermik eqqarsartaatsimut iseriartuaartinneqarnissaa
isumagissavaa kiisalu oqartussaaqataanerminut,
pisinnaatitaaffeqarnerminut, pisussaaffeqarnerminut inuiaqatigiillu
ineriartornerannut pinngortitamullu naleqqussarniarnerminut
atuartup nammineq akisussaaqataanerminik paasinnissinnaanera
ineriartortissallugu" (2, imm. 5).

Aaqqissuussineq

Atuartunut tamanut unamminartoqartumik ineriartorfiusumik
ilinniartitsinermi avatangiisinik pilersitsiniarluni aaqqissuussinermi,
pingaartitassat annersaasa ilagaat, atuarfiup nalorninanngitsumik
toqqissisimanartumillu avatangiiseqartinneqarnissaa. Ilaatigut
pingaartuuvoq, atuarfik ima angissuseqassasoq, atuartitsissutinik
sulinermi inillu eqqarsaatigalugit naleqquttunik avatangiiseqarnissaaq
anguneqarsimalluni, tamakkulu pilersinneqassapput sulinermut
naleqquttunik isigiuminartunillu initat suliffiillu "atuartitsissutissanut
atorsinnaasunik" atortussaqarlunilu suliffissaqartut.

Ima taaneqassinnaavoq atuarfik mikineq atuarfiup anginerup iluani.

Atuarfinnik alloriarfinnut agguakkanik pilersitsisarneq
takornartaanngilaq. Atuarfinnili amerlanerujartuinnartuni
ineriartortinneqarput alloriarfiit nammineq aquttut ilinniartitsisunik
aallaakkaasunik inuttaqartinneqartut atuartunillu
amerlavallaanngitsunik suliffigiuminartunik atuartullit.

Immikkoortortani tamani suleqatigiit aningaasanik nalunaaquttallu
akunnerinik namminneq aquttassaminnik akisussaaffilerneqassapput.

Nalunaaquttat akunneri atuartitsiffiusussat ukiumut naatsorsorlugit
tunniunneqartassapput taakkulu atornerqarneri eqaatsumik
nammineerluni aaqqissorneqartussaapput.

Ilinniartitsisut alloriarfinni allani pituttorsimanngippata,
piareersartarnissaaq eqaanneroqisoq pilersinneqarsinnaavoq.
Taamaaliorneq isumaqarpoq, ukiumut atuarfiusussamut

piareersartoqarsinnaalissasoq atuartitsinerup imarisai
ataqatigiissunngorlugit, taamaaliornikkullu atuartitsissutinik
atuartitsissutillu ataasiakkaat akimorlugit, pikkorissartitsisarnerit
anguniagassallu aalajangeriikkat anguniarlugit pilersaarusiortarnek
nikerartumik ataqatigiissaakkamillu ingerlanneqarsinnaassasoq
atuartitsinermilu atuartitsissutissat tulluatumik ineriartortitsineq
eqqarsaatigalugu taamaaliornikkut
aallaavilersorneqarsinnaanngussapput.

Tamatumunnga ilanngullugu suliassanik aallussinermi hold-ikkaanik
pilersitsineq, eqimattakkaarisarnek, marlukkaarnek imaluunnit
kisimiilluni suliaqarneq atuartut pisariaqartitaat aallaaviilu
tunngavigalugit suleriaatsillu pisariaqartitat atorlugit, atuartitsinerup
siunertaa imaalu naleraralugit aaqqissuunneqartarnissaminut
periarfissaqarnerulissaaq. Alloriarfimmi suleqatigiit aamma
aallaavigalugit atuartut anguniagassaat nalilerneqartarnerallu
naligiissumik oqaloqatigiinnikkut atuartunut
saqqummiunneqartassapput, taamaaliornikkut kikkulluunniit
tamarmik imminnut ilisimaarisinnaanngussammata kiisalu imminnut
"ajortuni ajunngitsunilu" ataqqisinnaanngussammata.

Pisariaqarsinnaavoq ima pituttorsimanngitsigisoqassasoq klassinik
pilersitsisarnerup klassinillu immikkut ilinniartitsisoqartitsisarnerup
nutaamik eqqarsaatigeqqinneqarnissaa isumaliutigineqarsinnaalluni.
Assersuutigalugu eqqarsartoqarsinnaanerluni ilinniartitsisut
tamarmik immikkut atuartunik eqimattanik klassimi
ilinniartitsisuuffeqarsinnaasut? "Tunngaviusumik eqimattakkaat"
ilinniartitsisup ullumikkutut klassimi ilinniartitsisup suliassanik
aallussiffigisaanik malinnaaffigisaanillu? "Tunngaviusumik
eqimattakkaat" ilinniartitsisup sapaatip akunnerani atuarnerup
aallartinneqarnerani naammassineqarneranilu najortarsinnaasai?

Sunniiffiqatigiittarnermut isuma

Atuarfimmi eqaatsumik aaqqissukkami atuartitsissutit ataasiakkaat,
atuartitsissutit akimorlugit kiisalu sammisat aalajangersimasut
ilinniartitsissutigineqarneranni taamaaliorneqarnerup ilinniartitsinermut
sunniiffiginnittarnera tunngaviuvoq ikorfaasoq. Taamaaliorneqarnerit
marloqiusaasut imminnut sunniiffiqatigiinnertik tunngavigalugu
piginnaaneqartitsilissapput. Sunniiffiqatigiinneq isumaqarpoq,
atuartitsissutit ataasiakkaat atuartitsissutillu akimorlugit
ilinniartitsineq aaqqissorneqarnermigut
ajornarsiartortinneqarnermigullu ataqatigiissaarneqassasoq.
Atuartitsissutit eqqarsaatigalugit ajornarsiartuaartitsineq atuartuni
ataqatigiissumik ilikkariartortitsinermut tunngavissaavoq.
Atuartitsissutillu akimorlugit sulinermi soorunami aamma
atuartitsissutissanik ajornarsiartuaartitsineq ilaatinneqartariaqarluni.
Tamatumunnga ilaatillugu pingaartuuvoq paasissallugu,
anguniagassat aalajangersoreerlugit suliaqarnermi periutsit
atuartitsissutit ataasiakkaarlugit akimorlugillu sulinernut

attuumassuteqarsinnaanerat.

Apeqqutit saqqummiussatta ajornartorsiutilluunniit anigorniagassatut siunniussatta aalajangertassavaat, atuartitsissutissat sorliit anguniagassanik aalajangiuteriikkanik sammisaqarluni atuartitsissutaassanersut.

Ajornaquteqanngilaq atuartitsissutissaq ataasiinnaq tunngavigalugu anguniagassanik aalajangiussereernikkut sammisaqarsinnaaneq.

Atuartitsissutissat ataasiakkaat sammineranni suleqatigiit

Sunneeqatigiittarneq pillugu nutaamik eqqarsaataasut isumaqarput, atuartitsissutissanut tunngatillugu ataatsimiittartoqatigiit, maannamut atuarfippassuarni toquliortut, uummarsaqqittariaqarnerat.

Atuartitsissutissat ataasiakkaat akimuisullu imarisamikkut piginnassutsillu piumasqaataasut eqqarsaatigalugit ajornarsiartuaartinneqassappata imminnullu sunniiffiqatigiissappata, ajornarsiartuaartitsineq atuarfinni ataasiakkaani tigussaasunngortinneqartariaqarpoq tamannalu atuartitsissutini atuartitsissutillu ingerlanneqarnerini ilinniartitsisuusunit suleqatigiissutigineqarlunilu inerisarneqartariaqarpoq. Taamaattumik atuarfiit ilaat atuartitsissutissat pillugit suleqatigiissitanik pilersitsiortorsimapput, taakkulu atuartitsissutissat ataasiakkaat anguniagassartaat, imarisaat ineriartortinneqarnerallu suliasaraat. Ilinniartitsisut ataasiakkaat suleqatigiissitami taamaattumi ataatsimi amerlanerpaamillu marlunni suleqataassapput.

Atuartitsissutissat pillugit suleqatigiit ataatsimiittartuupput, atuartitsissutissat ataasiakkaat ilikkagassatut pilersaarusiaannik atuartitsissutissarlu pillugu anguniagassatut neriugisanik ersersitsillutillu piareersaasartussat taamaalilluni atuartitsissutissap ajornarsiartuaarnissaanik piareersaasiat piviusunngortitersinnalersillugit. Suliap taassuma siunertaraa atuartitsissutissanut tunngatillugu nalunngisassat piginnaasassallu ajornarsiartuaartumik alloriarnertalinnik erseqqissarneqarnissaat. Taamaaliorneq tunngaviussaaq atuartut piginnaassusaat pisariaqartitaallu aallavigalugit atuartitsinermi anguniagassanik ilikkagassatullu anguniagassanik piareersaanermi. Ilaatigullu atuartitsinermi periusissanik atortussanillu qinersinermi atuartut unamminartunik sammisaqartinneqarnissaat taamaaliornikkut anguneqarsinnaavoq.

Ilanngullugu taamaaliornermi atuartup ajornarsiartuaartitsinermut namminerlu ilikkariartornerminut maluginnissinnaaneranut periarfissai allisarneqassapput taamaaliornikkullu atuartitsinerup piareersarneqarneranut ingerlanneqarneranullu atuartup akisussaaqataanera allisarneqassaaq.

Naggataatigut taamaaliortarneq qaqugukkut qanorlu iliorluni atuartitsissutit atuartitsissutissat akimorlugit anguniagassanillu aalajangeriikkanik suliaqarnermi periutsit atorlugit

ingerlanneqarsinnaaneraniq qulaajaanissamut aallaaviusinnaassaaq. Atuartitsissutit pillugit suleqatigiit suliaasa ilagissavaat tamakkiisumik misilittakkanik taarsiivigeqatigiittarneq suliallu pillugit qanoq iliuutsinik suleriaatsinillu oqallittarfiussalluni, taamaalilluni atuartut anguniakkallu atuartitsinermi anguniakkanik tunisinnaanerujumallugit. Tamatumunnga atuupput atuartitsissutit ataasiakkaat atuartitsissutit akimorlugit anguniakkanillu aalajangiussereerluni atuartitsisarneq, atuartitsissutit ataasiakkaat tunniussisinnaaneraniq eqqarsaatigalugu.

Alloriarfimmi suleqatigiit

Taamaalilluta eqqarsaatitta aallarnerfia tikeqqipparput, tassalu alloriarfimmi suleqatigiit, taakkua atuartitsissutinik tunngaviusut katitissavaat inatsisitigut atuartitsissutissanut atuartitsissutissallu akimorlugit ingerlatsinissamut piunasaqaatit ataqatigiississavaat taamaaliornerminnilu atuartut pisariaqartitaat piginnaasaallu tunngaviginiartussaavaat. Atuartitsinerup aqqissorneqarnera immikkoortortami suleqatigiit sulineraniq aallaaveqassaaq. Alloriarfimmi suleqatigiit atuartitsinerup imarisaasa aqqissorneqarnerisalu ingerlanneqarnissaat akisussaaffigissavaat, taamaaliornerminnilu immikkut atuartitsisarneq ilinniartitsisullu piareersariikkamik peqanngittarnissaat aallaavittut taputartuuttassavaat.

Alloriarfimmi suleqatigiit ilinniartitsisut piareersariikkamik peqanngittarnissaat tunngavigalugit atuartut atuartitsissutini ataasiakkaani ukiumut nalunaaquttat akunnerini atuartitaaffissaasa eqqortinneqarnissaat isumagissavaat taamaaliornerminnilu suleqatigiit nalunaaquttap akunneri nammineq akisussaaffigalugit atugassatik iluaqutigissavaat, vikareqartarneq ingalassimaniarlugu. Tamanna toqqissisimanermik eqqissillunilu sulisinnaanermik pilersitsisarpoq, tassami atuartut ilinniartitsisut nalunngisatik aammalu ilinniartitsisut meeqqanik nalunnginnittut taamaalillutik imminnut ataqatigiittuassapput.

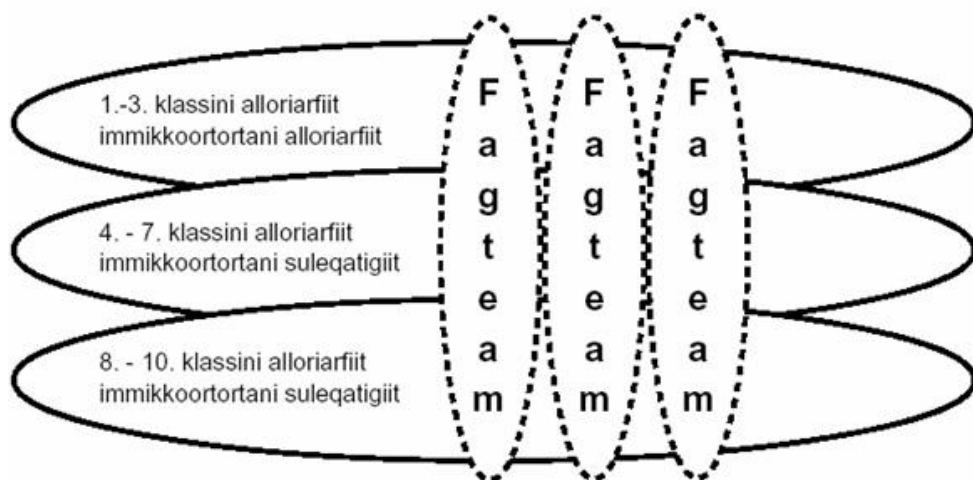
Alloriarfimmi suleqatigiit imatut amerlassuseqassapput atuartitsissutini ataasiakkaani atuartitsissutillu akimorlugit sulineq naammassineqarsinnaanngorlugu. Tamanna isumaqarput ilinniartitsisut atuartunik eqaatsumik suleqateqassasut atuartullu suleqatigiinnerminni eqimattakkuutaartuussasut, klassikkaassasut hold-ikkaassasulluuniit. Taamatut sulineq ukiumoortumik ukiorluunniit aggulullugu sulinerusinnaavoq. Immikkoortortani suleqatigiit nammineerlutik suliasatik/atuartitsissutissatik akunnerminni agguassavaat, atuartitsissutissallu ukiumoortumik atuartitsissutigineqarnissaasa aggulunneri ilinniartitsisunut arlalinnut tunniunneqarsinnaapput atuartitsissutissap taamaaliornissamut periarfissarititai innarlinngippata. Ilinniartitsisut ilaqarput annertuumik atuartitsissutissap ataatsip iluani alloriarfimmi

mikinngitsumik pikkoriffeqarsinnaasunik, taamaalillutillu taakkua atuartitsinermi apeqataasinnaalissapput"!

Immikkoortortani suleqatigiit atuartitsissutissanilu a'taasiakkaani suleqatigiit sunniffigeqatigiissinnaanerit imatut takussuffissiorneqarsinnaavoq:

Alloriarfimmi suleqatigiinnut nikeriarsinnaajunnaarluni pituttugaaneq?

Ilinniartitsisut perorsaaneq pillugu atuartitsissutinullu piginnaasassaaminut piunaffigineqarnerisa allaasup aammalu ilinniartitsisut naalakkiisinnaassuseqarnerminnik aammalu ilinniartitsisut taamaattussaaginnartutut isigineqarnerisa allanngornerat ilutigalugu "pinngitsaalisaapput" inuttut saqqummernissaminut, taamaattoqarneratali kingunerisimagunarpaa immikkut ilisimasaqaleriartornermik ilinniartitsisut akornanni pilersitsiartuaaneq.

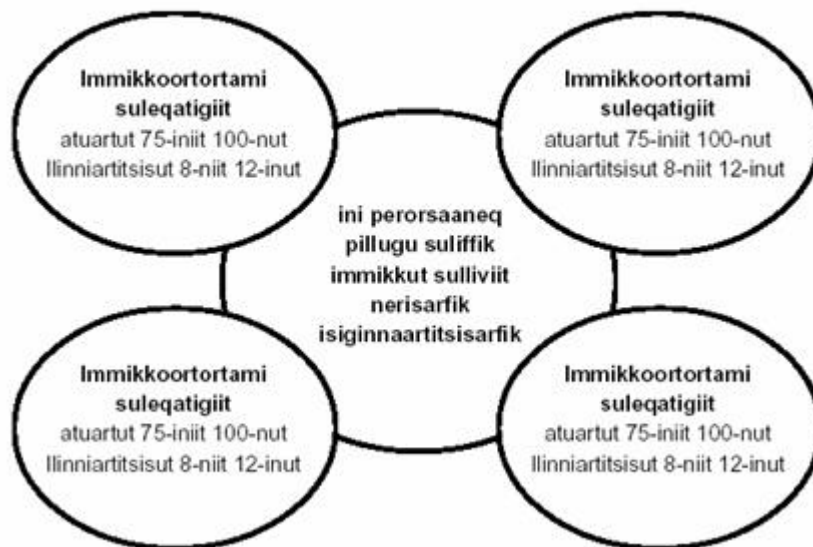
Atuarfinni arlalinni nalinginnaajartuinnartoq malugisimavara, ilinniartitsisut aalaakkannerusumik nukarlerni, akullerni angajullerniluunniit nikeranngitsumik ilinniartitsisutut inissittarnerat. Ineriartorneq ima sukkatigilersimavoq, 10. klassimiit 1. klassimut nikeriarneq nutaamillu ingerlatseqqilerneq ima annertutigisunik aporfissartaqartoq taamaaliornissaq orniginarunnaarluni. Immineerluni pitsaassuseqarpoq piginnaassutsit tamaviaarluni immikkullu suliaqarluni ineriartortissimasat pigiinnarneqarnissaat. Aappaatigulli aamma pitsaassuseqarpoq ilinniartitsinerup ajornarsiartuaartinneqarnerani ingerlaavartumi misiliisimanermi misilittagaqalersimanermilu piginnaassusitaarsimaneq. Tamanna iluarsineqarsinnaavoq, assersuutigalugu piffissami ilinniartitsisuuffiup ilaani nukarlerni sulisinnaaneq, kisiannili pisariaqarsinnaavoq (piumasaqaataavoq?) atuartitsinerup ilaani nutaanik misiliisinnaaneq taamaalilluni atuartitat annerusunut ingerlaqqinneranni malissinnaangorlugit. Isumaqarluinnarpunga, ilinniartitsisutut atuartitsissutit ajornarsiartuaartinneqarnerinik paasinninnissamut taamaaliorsinnaaneq tunngaviusinnaasoq - ingammik aalajangersimasumik anguniagaqarluni ilinniartitsinerup ajornarsiartuaartinneqartarnera eqqarsaatigissagaanni.

Inuttut naleqassuseqarnermik misigisimasaqarluni meeqqanut tamanut siunissaqarneq

Atuarfik imaaliinnarluni angajoqqaanit ilisarineqarsinnaanngitsoq aallaqqaasiininni eqqartorpakka. Immitsinnut erseqqissartariaqarparput, oqaluttuarsuit naleqassuseerunnerisa inuillu ataasiakkat inuttut ineriartornissamik piumasaqaataasa qitiutinneqalernerisigut atuarfik siunissami angajoqqaanit namminneq meeqqamik "peqataatinneqarnissaannik" piumasaqarfigineqalissasoq. Tamanna anguniarlugu atuartut ataasiakkaat kisiisa eqqarsaatigalugit atuartitsinermik nikerartitsineq, mumingasumik sakkortuumik oqaatigissagaanni, anguniagaasariaqanngilaq. Akerlianillu akissutissaavoq, ataatsimoorussatsinnik naleqartitaqarnitta iperarnaveersaarneqarnissaa, taakkuami naleqartitagut atuarfiup anguniagaani tunnaviinilu ersersinneqarput, ataatsimoorussamik atuarfeqarnissatsinnut tunngaviullutik: Kulturinik allanik paasinnissinnaaneq, pinngortitamik ataqateqarneq, inuiaat akornanni inuttut piginnaatitaaffiit naalakkersuinikkullu oqartussaaqataaneq. Tamakkua atuarfitalammut aallaaviupput, tamakkualu atuartunut tamanut inuttut ineriartornissamik unamminartunillu sammisaqarnissanik imaqarput. Tamanna aningaasarsiornerup aqutsineranik inuttullu ataasiakkaatut piumasanik pisariaqartitanillu pissarsiniarnermik kiminneqassanngilaq, tunngaveqassallunili inuiaqatigiit meerartaasa inuttut naleqarlutik siunissaqarnissaannik tamakkiussamik kissaateqarnermik.

Atuarfeeraq atuariup iluani

Atuagassatut innersuussutit

Atuarfik pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 8 21. maj 2002-meersoq

Kaali Olsen: Atuarfik silarsuarmi allanngoriartortuarmi! AG-mi 14/8-2001

Mogens Hansen: Håndværkets skole, Krogs Forlag, 1997

Steen Larsen: Den ultimative formel, nammineq saqqummersitat, 1998

Erik Torm: Skolen uden skema – fleksibel planlægning af

skoledagen,
aappassaanik naqiteqqitaaq, Dafolo Forlag, 2.udg., 1999.
www.dafolo.dk/

Hanna A Hansen og Erik Torm: Atuarfik eqaatsumik aaqqissigaaq –
Fleksibel skole, Eget forlag, 2005 ([Link til hæftet](#))

Lise Tingleff Nielsen og Mette Løvbjerg: Fleksibel planlægning,
Forlaget CVU København og Nordsjælland, KLEO, 2002,
www.kleo.dk/

Finn Held m.fl. (red.): Introduktion til undervisning,
kapitel 1: Skolen som pædagogisk arkitektur (v/E.Torm), Frydenlund
2003
www.frydenlund.dk/

Periutsit atortussiallu – Metoder og Værktøjer – Atuarfitsialak ,
Inerisaavik 2003 www.p-center.gl

Atuartup imminut nalilersornera/naliliiffiginera – Elevernes egen
vurdering/
evaluering, Inerisaavik 2005